

Wyrok z dnia 9 kwietnia 1998 r.

I PKN 508/97

Roszczenie o zapłatę odprawy emerytalnej jest wymagalne od dnia rozwiązania stosunku pracy, także wtedy, gdy orzeczenie przyznające emeryturę zostało wydane później.

Przewodniczący SSN: Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędzia SN: Józef Iwulski, Sędzia SA: Alina Krusz-Stankiewicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 1998 r. sprawy z powództwa Henryka N. przeciwko Zakładowi Elektroniki Przemysłowej „P.” w S. o odprawę emerytalną, odszkodowanie, nagrodę z zysku, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 9 czerwca 1997 r. [...]

1. z m i e n i ł zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w ten sposób, że oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Przysusze z dnia 6 września 1996 r. [...];
2. o d d a ł kasację w pozostałej części;
3. z a s ą d z i ł na rzecz adwokata Andrzeja C. tytułem nie opłaconej pomocy prawnej z urzędu od strony pozwanej 200 zł i od Skarbu Państwa-Sądu Wojewódzkiego w Warszawie 200 zł.

U z a s a d n i e

Powód Henryk N. w sprawie przeciwko Zakładowi Elektroniki Przemysłowej „P.” w S. o odprawę emerytalną, odszkodowanie i nagrodę z zysku wniósł kasację od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 9 czerwca 1997 r. [...]. Wyrok ten zapadł po rozpoznaniu apelacji obu stron od wyroku Sądu pierwszej instancji, zasądającego od pozwanego na rzecz powoda odprawę emerytalną z odsetkami od dnia rozwiązania stosunku pracy (1 czerwca

1992 r.) oraz oddalającego powództwo w pozostałej części. Zaskarżonym wyrokiem zmieniono wyrok Sądu pierwszej instancji w zakresie odsetek, zasądając je od dnia 3 sierpnia 1995 r. (data powzięcia przez pozwanego wiadomości o przyznaniu powodowi wcześniejszej emerytury od dnia 1 czerwca 1992 r. wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 czerwca 1995 r. [...]), oddalono apelację pozwanego w pozostałym zakresie oraz oddalono apelację powoda w całości. W kasacji zarzucono naruszenie art. 97 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) przez oddalenie powództwa o odszkodowanie, dochodzone tytułem niewypełnienia przez pozwanego obowiązków związanych ze złożeniem wniosku o emeryturę, skutkiem czego powód był pozbawiony środków do życia przez okres 16 miesięcy od dnia 1 czerwca 1992 r. Zarzucono także naruszenie art. 481 KC w związku z art. 15 ust. 1 i 2 zakładowego systemu wynagradzania przez błędne określenie początkowej daty biegu odsetek oraz art. 5 KPC przez nieudzielenie powodowi przez Sądy wskazówek co do czynności procesowych. Pozwany wniosł o oddalenie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest uzasadniona tylko w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 481 KC (w związku z art. 300 KP). Według art. 481 § 1 KC jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Trafnie zatem Sąd pierwszej instancji zasądził odsetki od odprawy emerytalnej od dnia rozwiązania stosunku pracy, to jest od wymagalności roszczenia, a nie od dnia powzięcia wiadomości przez pozwanego o prawie powoda do tego świadczenia. Natomiast Sąd drugiej instancji bezpodstawnie nazwał niespełnienie tego świadczenia pieniężnego w terminie „zwłoką” i dlatego uznał, że pozwanego nie obciąża obowiązek zapłaty odsetek za okres poprzedzający uzyskanie wiadomości o przyznaniu powodowi emerytury. Jednakże art. 481 KC jest przepisem szczególnym w stosunku do przepisów regulujących zwłokę dłużnika (art. 476-480 KC), jako że ma zastosowanie tylko do świadczeń pieniężnych, a zatem określa prawo powoda do odsetek za opóźnioną wypłatę odprawy emerytalnej. Dlatego w tym zakresie zmieniono zaskarżony wyrok i oddalono apelację pozwanego od wyroku Sądu pierwszej instancji.

Pozostałe zarzuty kasacyjne nie są uzasadnione. Z przepisu art. 97 ust. 1 pkt 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin wprost wynika, że jeżeli wskutek niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia przez zakład pracy obowiązków określonych w art. 96 ust. 1 i 2 pracownik poniósł szkodę, to zakład pracy jest obowiązany do wynagrodzenia tej szkody według przepisów prawa cywilnego. Niezbędną przesłanką tej odpowiedzialności jest zatem szkoda. Sądy obu instancji trafnie przyjęły, że szkoda, jaką powód poniósł pozostając bez emerytury przez 16 miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy dnia 1 czerwca 1992 r., została w całości naprawiona. Powołanym już wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 czerwca 1993 r. przyznano powodowi wcześniejszą emeryturę od 1 czerwca 1992 r., zaś wyrokiem tego Sądu z dnia 27 stycznia 1997 r. zasądzono na rzecz powoda odsetki od tego świadczenia, poczynając także od dnia 1 czerwca 1992 r. Nie został także naruszony art. 5 KPC. Nic w sprawie nie wskazuje, aby wskazówki Sądu, co do czynności procesowych powoda mogły doprowadzić do innych ustaleń faktycznych lub odmiennej interpretacji prawa materialnego, a ponadto powód wykazywał się aktywnym uczestnictwem w procesie.

Z tych względów na podstawie art. 393¹² i art. 393¹⁵ KPC orzeczono jak w sentencji.

=====